

125
anys
1894
2019

**El president
i la Junta de Govern
del Col·legi de Metges
de Barcelona
us feliciten el Nadal
i us desitgen un bon any**

Desembre de 2019

Edifici del CoMB
de passeig de
la Bonanova, en
construcció durant
els anys seixanta.

Presentació

Enguany celebrem 125 anys de la creació de la nostra institució.

La commemoració ha estat una bona excusa per comprovar el paper transcendental que la nostra professió ha representat per a la societat catalana com a referent de modernitat, de transformació professional i de compromís cívic i polític amb la societat catalana. En definitiva, una història d'èxit, tal i com refereix l'historiador Borja de Riquer.

I el CoMB ha esdevingut un instrument al servei d'aquesta professió, amb més o menys capacitat, condicionada per les conjuntures polítiques de cada moment.

Aquesta Nadala intenta il·lustrar el que han estat aquests 125 anys d'una institució que reitera el seu compromís amb la professió mèdica, els metges i metgesses, el servei als pacients i el seu vincle amb la societat catalana i els valors demostrats.

En nom de la Junta de Govern, us desitjo unes bones festes de Nadal i un venturós 2020.

Jaume Padrós,

president del Col·legi de Metges de Barcelona

Els orígens del Col·legi de Metges de Barcelona

1

Des de l'època medieval, els municipis han estat l'espai on s'han desenvolupat iniciatives institucionals que han cercat acreditar l'exercici professional, perseguir l'intrusisme i aconsellar les autoritats. L'estat liberal promou, des de mitjan segle XIX, una nova organització sanitària mitjançant la Llei de Sanitat de 1855 i la implantació

de les facultats de medicina. En el darrer terç del segle XIX, davant dels problemes laborals, la situació econòmica i la insuficient formació professional, arrela una consciència professional. Creix, aleshores, una voluntat associacionista i també la discrepància quant a l'obligatorietat d'afiliació.

Els metges titulars, en un temps en què predomina el món rural, aposten per l'associació, davant d'un intrusisme professional difícil de combatre i, sobretot, per la complexa relació que tenen amb les autoritats locals, que paguen poc, exigeixen residència i sovint actuen amb l'arbitrarietat dels cacics locals. A Barcelona, també es presenten problemes semblants, davant d'un mercat demogràfic creixent, entre l'exercici lliure i un incipient procés de creixement de la condició d'assalariat.

En aquest context, l'estat pressiona les professions liberals en dues direccions. En el control de l'exercici, la legislació vol assegurar que en totes les capitals de província hi hagi un Jurat Mèdic per controlar abusos professionals i per sancionar les faltes comeses pels metges. Alhora, en aspectes fiscals, es pretén regularitzar els honoraris mèdics i millorar el sistema de tributació dels metges.

Successives reunions per tractar com crear un Col·legi de Metges cristal·litzen en l'aprovació, el 29 d'agost de 1894, d'uns estatuts amb l'assistència de 72 metges. En una reunió posterior, el 27 de setembre, a la qual assisteixen 96 socis, s'elegeix

1.

Joaquim Bonet Amigó, el primer president del Col·legi de Metges de Barcelona (1894-1897).

2.

Seu del Col·legi de Metges de Barcelona al carrer de Basea número 7.

3.

Número 1 del *Boletín del Colegio Oficial de Médicos de la Provincia de Barcelona*, 1897.

4.

Lista de los Señores Colegiados del Colegio de Médicos de Barcelona, novembre de 1895.

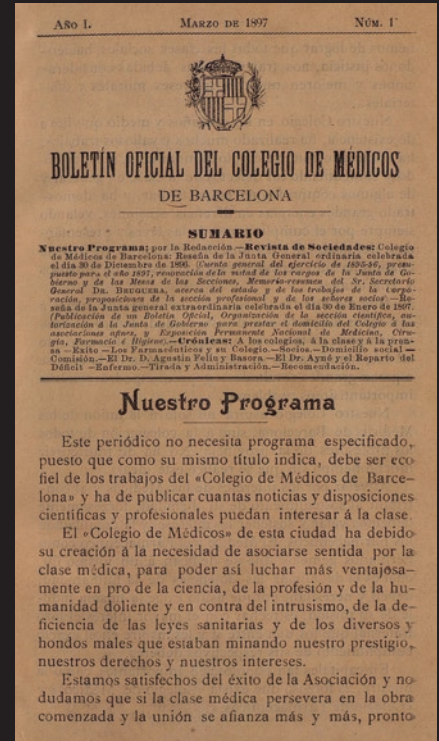
2

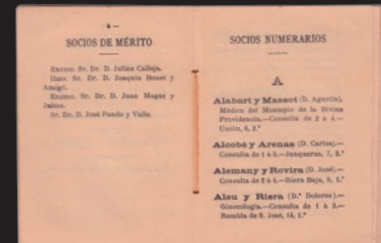
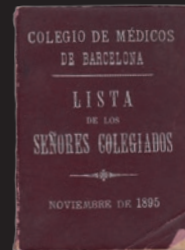
president de la primera Junta de Govern del Col·legi **Joaquim Bonet i Amigó**, catedràtic d'Obstetrícia i metge de l'alta societat barcelonina. Inicialment, el nou Col·legi de Metges de Barcelona té l'oposició de metges de prestigi, com ara Bartomeu Robert, el metge internista de la Santa Creu, Joan Freixas, i el cap de cirurgia del mateix hospital, Àlvar Esquerdo, que consideren amenaçada la llibertat d'exercici del metge. Altres metges destacats es decanten per l'associació, com el cirurgià Salvador Cardenal, els catedràtics Antonio Morales i Andrés Martínez Vargas i Josep Antoni

Barraquer. Malgrat tot, en un mes s'hi han afiliat 305 metges, i cal tenir en compte que, de moment, la col·legiació és voluntària i limitada a la capital.

La primera junta es reuneix al local de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial, al carrer de Basea, 7, si bé, des del 1895, lloga un altre espai, a la Ronda de la Universitat, 39, que queda habilitat des del 1897. En aquell mateix any, s'imprimeix el primer mitjà de comunicació propi: el *Boletín del Colegio de Médicos de Barcelona*. Arrenquen així els primers anys de gestió, amb les seccions professional, econòmica, de publicacions i d'affers generals.

3

4

El debat de la col·legiació obligatòria

1

El desembre de 1897 es forma un nova junta de govern, encapçalada per **Macari Golferichs i Coma**, que esdevé el segon president del Col·legi. El mandat de Golferichs està dominat pel debat entre els metges de Barcelona, amb ressò a la premsa general i professional, sobre si la col·legiació ha de ser voluntària o obligatòria. Podria semblar un debat innecessari, ja que el ministre de Governació, mitjançant el Reial Decret de 2 d'abril de 1898, determinava que per exercir de metge s'havia d'estar col·legiat. Una mesura controvertida, tal i com mostra la portada del *Boletín*

del Col·legi de novembre de 1898 en un article signat per Guillem López: "¡Abajo la colegiación obligatoria! ¡Viva la libertad!"

La situació d'inestabilitat és evident: una reial ordre de 1900 obliga a incorporar la col·legiació obligatòria als estatuts del Col·legi mentre que la nova llei de Sanitat de 1904 converteix els col·legis mèdics en entitats d'associació voluntària. No és fins a un nou decret de 1917 que es determina, de manera definitiva, que per fer de metge s'ha d'estar col·legiat. En aquest context, la junta de govern amonesta verbalment el

2

catedràtic de Medicina i més tard alcalde de Barcelona, Bartomeu Robert, per haver lliurat al ministre de Governació una instància signada per 400 metges contraris a la col·legiació obligatòria.

Les eleccions de 1903 les guanya un altre obstetra, professor d'Anatomia a la facultat, **Alexandre Planellas i Llanós**, qui, per raons de salut, aviat és substituït per altres membres de la seva junta, **Enric Robledo i Antoni Bartumeus**. En aquest període, els metges titulars de la predominant ruralia critiquen el Col·legi per no representar-los i preocupar-se

3

4

5

6

més dels docents i dels metges especialistes de ciutat.

El cinquè president del Col·legi és **Josep Mascaró i Capella**, també obstetra, que havia estat el vicepresident dels anteriors tres presidents. Mascaró només ocupa el càrrec uns mesos de l'any 1905 a causa de la seva mort i és substituït en la presidència del Col·legi pel cirurgià de l'Hospital de la Santa Creu **Antoni Bartumeus i Casanovas**. Els seus mandats van de 1905 fins a 1923, quan es destituït per la dictadura del general Primo de Rivera. Són dues dècades de bones relacions amb les autoritats

de l'època, però d'un cert aïllament del Col·legi respecte al conjunt de la professió. En efecte, les relacions amb el catalanisme mèdic, conservador o republicà, és molt feble davant de temes cabdals, com ara la proposta d'un Col·legi únic per a les quatre províncies catalanes o la necessitat d'expandir l'ús del català en medicina. Altres afers ocupen molta atenció: en matèria de salut pública, l'exigència a les autoritats d'un control higiènic de les aigües per prevenir brots de malalties transmissibles i, en l'àmbit econòmic, la regulació de liquidació de deutes municipals amb els metges titulars.

1. Junta directiva del Col·legi de Metges de Barcelona el 1922.

2. Número 1 de *Medicina Revista Gráfica-Médico-Quirúrgica* publicada pel Col·legi de Metges de Barcelona, 1922.

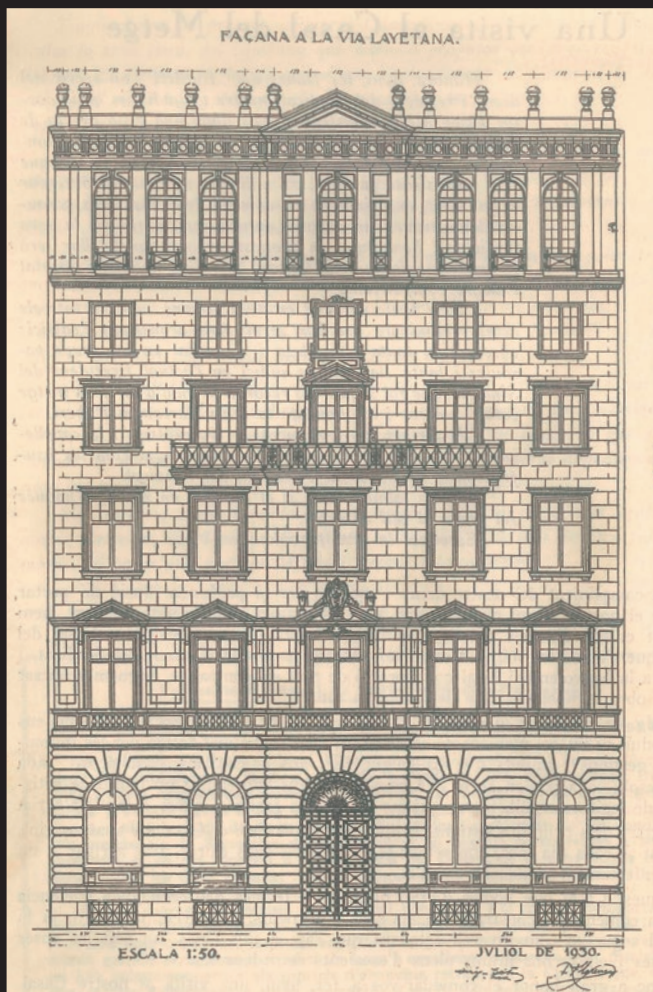
3. Seu del Col·legi de Metges de Barcelona al carrer de Santa Anna, número 28.

4. Josep Mascaró Capella, president del Col·legi de Metges de Barcelona (1905).

5. Sessió inaugural del curs 1923 del Col·legi de Metges de Barcelona. A la taula el president el doctor Antoni Bartumeus. *Boletín del Colegio Oficial de Médicos de la Provincia de Barcelona*, 1923.

6. Discurs inaugural del curs de 1914 a càrrec de la metgessa Trinitat Sais Plaja al Col·legi de Metges de Barcelona, 31 de gener de 1914.

Apareix el Sindicat de Metges de Catalunya

El catalanisme mèdic s'organitza i es construeix, des de principis del segle xx, mitjançant diverses fórmules, com ara els congressos: el 1906, amb el primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, o, des del 1913, en els congressos de Metges de Llengua Catalana. De fet, al tercer d'aquests congressos, celebrat a Tarragona el mes de juny de 1919, els metges Joaquim Abelló i Roset i Ramon Pla i Armengol promouen una reunió per tal de constituir un Sindicat de Metges, ja que els col·legis de metges no han demostrat capacitat per resoldre els problemes reals dels professionals, especialment els de l'àmbit rural. Així, en aquella ocasió, ja es recapten les primeres quotes per afiliar-se al futur sindicat. Es convoca una nova reunió el març de 1920, a la qual assisteixen 500 metges, que acorden per unanimitat crear el Sindicat de Metges de Catalunya (SMC), entès com a formació independent d'altres sindicats, sense filiació política i no competidor del Col·legi de Metges. El president del nou sindicat és **Hermenegild Puig i Sais**, metge internista de l'Hospital del Sagrat Cor. Prova del dinamisme del

2

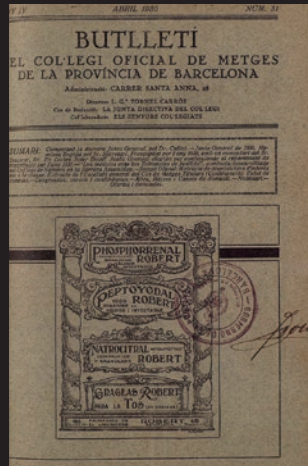

3

4

5

1. Croquis de l'edifici del Casal del Metge, 1931.

2. Acte al casal del Metge del VIII Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana, presidit per Josep Dencàs, conseller de Sanitat i Assistència Social. A la seva dreta, Hermenegild Puig Sais, a l'esquerra, Joan Puig-Sureda i Carles Pi-Sunyer, conseller d'Hisenda. Al darrera, assegut, August Pi-Sunyer, de peu dret, Lorenzo Garcia-Tornel i Enric Ribas Ribas, seguit per Josep Moll Gimferrer, president del SMC, a la seva esquerra, August Brossa Bosque, Manuel Corachan Garcia i Pere Gabarró Garcia, 1934.

3. Membres del Sindicat de Metges de Catalunya al Restaurant La Font del Gat després de l'Assemblea de Delegats. Entre d'altres, a la segona fila, el tercer per l'esquerra, Felip Proubasta Masferrer i darrera de la senyora Josep Girona Trius, 1923.

4. Número 1 del nou format del *Boletín del Colegio Oficial de Médicos de la Provincia de Barcelona*, 1926.

5. El primer número en català del *Butlletí del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona*, el número 31 de 1930.

6. Junta Directiva del Sindicat de Metges de Catalunya de 1923-1924.

7. Col·locació de la primera pedra del Casal del Metge. 7 de març de 1931.

6

sindicat és l'aparició immediata d'un Butlletí, de la Caixa de Previsió i Crèdit, d'una Caixa de Beneficència i de la Caixa d'atur forçós.

Les relacions entre Sindicat i Col·legi passen per etapes intermitents de cooperació i de divergència. Les dues institucions conviuen en l'edifici col·legial, primer al carrer de Pelai, 30, i després al carrer de Santa Anna. Quan el Sindicat construeix, el 1932, l'edifici del Casal del Metge a la Via Laietana, convida el Col·legi a instal·lar-s'hi.

En aquest període, malgrat la supressió del sindicat durant la dictadura de Primo de Rivera i la seva restauració el 1931, el Sindicat de

Metges de Catalunya té un paper més actiu que el Col·legi: reforma els partits mèdics, fet que millora la vida del metge rural; fomenta una organització que afavoreix la participació de molts metges en les tasques administratives i s'interessa per les qüestions socials i deontològiques. Tot i així, també hi ha divergències en altres temes, com el de la qüestió fiscal.

Davant de les eleccions del Col·legi de 1921, es desferma un debat al si del Sindicat de Metges entre aquells que pensen que una presència i control del Col·legi facilitaria la tasca i els objectius de l'SMC i els contraris a aquesta posició. L'afer té un abast a l'esfera pública. Així, Josep Girona

7

i Trius, home fort de l'SMC, obté el càrrec de vicepresident a les eleccions de 1921; mentre que a les eleccions de 1923, Antoni Bartomeus no es presenta, guanya **Felip Proubasta i Masferrer**, aleshores president de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques, i dos membres destacats de l'SMC entren a la junta directiva del Col·legi. Malauradament, no hi ha l'oportunitat de saber si la introducció de l'SMC en la junta directiva del Col·legi hauria pogut ser fructífera, ja que, amb la dictadura de Primo de Rivera, l'SMC és suspès i convertit en una Associació de Prevenció i Cooperació, per impedir que envaeixi les competències i atribucions dels col·legis de metges.

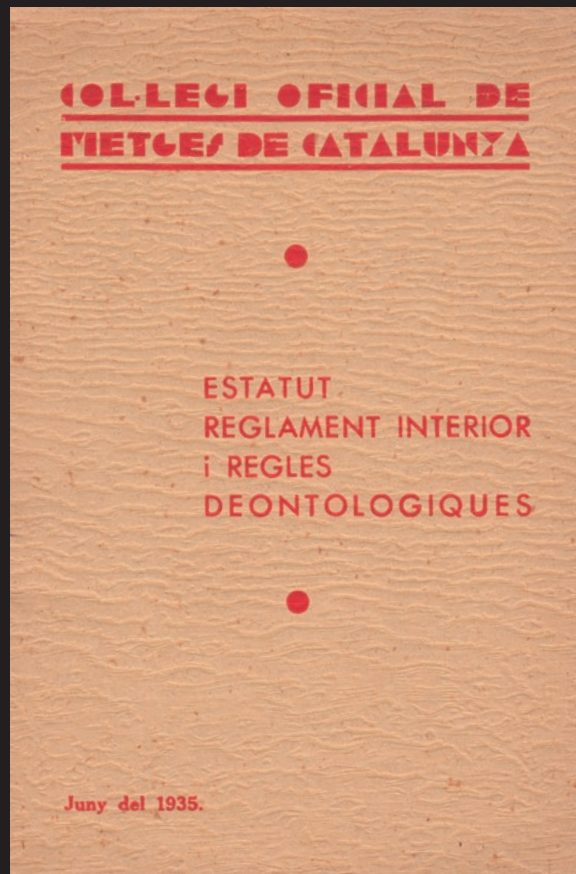
Entre dictadures: un únic col·legi de metges per a Catalunya

En l'etapa que obre la dictadura militar de Primo de Rivera, la junta de Felip Proubasta pateix la suspensió de l'SMC. Malgrat que el Col·legi queda supeditat a l'estructura administrativa de l'estat, la junta col·legial és capaç d'assimilar competències i objectius de l'SMC, tot mantenint en funcionament la Mutual Mèdica, la Cooperativa de Consum i la Caixa de Previsió i Estalvi. A més, també es continua treballant en el projecte de construcció del Casal del Metge.

L'any 1927, acaba el mandat de Proubasta i és nomenat president del Col·legi, sense procediment electoral, **Lorenzo García-Tornel i Carrós**, cirurgià de l'Hospital de la Creu Roja, que té bones relacions amb els dirigents primorriveristes. Així, la presidència de Garcia-Tornel, que durarà quatre anys, és presidencialista, corporativista i espanyolista.

En proclamar-se la nova etapa republicana, els metges elegeixen com

1

a president **Josep Tarruella i Albareda**, que imposa la seva candidatura catalanista i d'un republicanisme conservador a la candidatura més propera a Esquerra Republicana de Catalunya i al renascut SMC, on figuren els metges Hermenegild Puig, Jaume Aiguader i Cristià Cortès. Sota la presidència del gastroenteròleg Josep Tarruella, el Col·legi intenta mantenir la institució al marge de les lluites polítiques, es fa una aposta per la catalanització de l'entitat, s'emfasitzen les atribucions del tribunal professional i es reforça el paper de l'assessoria jurídica.

A finals del 1931, en les noves eleccions, guanya la presidència **Josep Fontbona i Ventosa**, que durant el seu mandat activa la Caixa de Beneficència, inaugura el Casal del Metge i promou la unió dels quatre col·legis de metges de Catalunya en un de sol. De fet, això té lloc un cop Fontbona dimiteix el 1933 i el pediatre **August Brossa i Bosque** guanya les eleccions que li permeten ser president fins al final de la Guerra Civil. El Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya publica els Estatuts del Col·legi Oficial de Metges de Catalunya el 27 de juny de 1934 i les noves regles deontològiques, el 2 de febrer de 1935. L'SMC esdevé en aquest

2

3

període la institució de referència per a la redacció de ponències que han de servir per planificar l'organització sanitària del país.

En esclatar la guerra, les institucions hostatjades al Casal del Metge, entre les quals hi havia el Col·legi de Metges, van quedar supeditades a un Comitè de Control

dels Serveis i Organitzacions Mèdiques de Catalunya, creat el 20 de juliol de 1936, amb representació de tot l'espectre polític i sindical. Així, queda vinculat al Comitè Central de Milícies Antifeixistes, un comitè compost per 24 metges que organitza una Caixa de Socors nodrida per aportacions del Col·legi i de l'SMC, destinada a ajuts

4

5

6

7

per a les famílies dels metges morts o bé ferits al front o complint el seu deure professional en el seu lloc de residència.

Els comitès desapareixen aviat i el Col·legi continua de manera discontinua algunes activitats, com ara el control d'altres i baixes, la concessió de gallardets per als cotxes dels metges, el pagament

de l'assegurança social de malaltia, el registre dels contractes de les conductes i la designació de representants per als concursos de places mèdiques. La interinitat de la junta col·legial no és un obstacle perquè la Generalitat segueixi atorgant al Col·legi de Metges l'autoritat per intervenir en conflictes

8

sobre actituds individuals respecte a la guerra, com seria la comprovació de la veracitat dels certificats d'exempció del servei militar, les dispenses de receptes d'aliments o el control dels estupefaents. Es fan gestions adreçades a millorar la situació dels metges empresonats i se sol·liciten indults per a les condemnes d'altres metges. El desgavell propi de la guerra fa disminuir notablement els ingressos col·legials, sobretot quan deixen d'exigir-se els certificats mèdics, que són la font principal d'ingressos.

La radicalització social a la rereguarda dificulta encara més la complicada posició dels metges no compromesos políticament, sobretot els primers mesos del conflicte. Als pobles, el metge s'identifica amb el burgès benestant, mal vist pels grups radicals, i alguns són assassinats. No obstant això, també aquests grups extremistes acaben prenent consciència que els metges són un element imprescindible com a professionals insubstituïbles per a l'atenció de la població.

1.

Estatut reglament interior i normes deontològiques del Col·legi de Metges de Catalunya de juny de 1935.

2.

Josep Tarruella Albareda, president del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (1931).

3.

Sessió en honor de l'expresident del Col·legi de Metges de Barcelona, Francesc Fontbona Ventosa. D'esquerra a dreta i davant: els metges i dirigents del Col·legi i del Sindicat de Metges de Catalunya: Josep Mestre Puig, Josep Mestres Miquel, August Pi Sunyer, l'homenatjat Josep Fontbona, Josep August Brossa Bosque, Josep Moll Gimferrer, Hermenegild Puig Sais i Manuel Corachan Garcia. Casal del Metge, Barcelona, 2 de maig de 1933.

4.

Acte d'inauguració del Casal del Metge, presideixen la taula: Lluís Companys, Francesc Macià, Josep Moll Gimferrer, Jaume Aiguader i Josep Oriol Anguera de Sojo. A la segona fila, August Pi Sunyer, 1932.

5.

Assemblea de metges al Casal del metge, 1932.

6.

Sopar de comiat dels membres de la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. El segon a l'esquerra és el president August Brossa Bosque. A la seva esquerra, Salvador Vives Casajuana. De cara i a la dreta, el quart és Josep Trueta Raspall i, a la seva esquerra, Joan Soler Cornet. El tercer a la dreta, el vicepresident Jesús M. Bellido Golferichs. Barcelona, maig 1934.

7.

Una Comissió del Col·legi de Metges de Catalunya lliura al president Francesc Macià la ponència de Sanitat redactada pels seus membres. Entre la comitiva: Antoni Peyrí Rocamora, vocal de la Junta del Col·legi; Josep Moll Gimferrer, president de la Comissió i del Sindicat de Metges de Catalunya, i Pere Domingo i Sanjuan. Palau de la Generalitat, 31 d'octubre de 1931.

8.

Títol de soci de la Cooperativa de Consum de 1932.

9.

Josep Girona Trius amb el president de la Generalitat, Lluís Companys, durant la visita oficial a la Quinta de Salut l'Aliança, gener de 1934.

10.

Segells del Col·legi de 1932 i de 1937.

La postguerra immediata i la depuració política de metges

1

L'ocupació militar de Catalunya suposa, a partir del mes de febrer de 1939, la desaparició de l'estructura col·legial autònoma. Això és la fi del col·legi de metges per tot Catalunya i la recuperació dels col·legis provincials. També suposa la supressió de l'SMC. S'obre una llarga etapa de control i submissió política i ideològica al règim de Franco que s'apropia de tots els béns i serveis sindicals.

De manera immediata, es crea una Comissió Gestora a la província de Barcelona, presidida per **Vicente Carulla i Riera** i ubicada al Casal del Metge, transformat en "Casa del Médico" des del març de 1939. Aquesta comissió

gestiona els processos de depuració, que s'inicien a partir del 7 d'octubre del 1939, arran de la publicació al BOE de l'ordre de depuració dels metges per la seva conducta politicosocial amb relació al *Glorioso Movimiento Nacional*. La Gestora assumeix també el control del funcionament de la Mutual, la Caixa de Beneficència, la Cooperativa, la Caixa de Previsió i Crèdit i les instal·lacions del Casal.

Al principi de 1940, el governador civil Wenceslao González Oliveros nomena una Comissió Directiva, presidida per **Lorenzo García-Tornel i Carrós**. La nova junta crea sis comissions assessores de depuració, formades cadascuna per

sis o set metges, sotmeses a un jutge d'instrucció. Les comissions tenen l'encàrrec d'examinar les declaracions jurades que havien enviat els metges col·legiats i les comunicacions rebudes al Col·legi per particulars o institucions religioses o polítiques amb informes d'acusació a metges per la seva conducta durant el temps de la República i el període bèl·lic. Les delacions de companys van ser un dels elements més dramàtics d'aquest procés.

En total, es van examinar les conductes de 2.598 col·legiats, que, teòricament, eren la totalitat dels metges que exercien la professió a la província de Barcelona entre 1939 i

2

4

1941. Van ser absolts sense expedient 2.240 metges, el que representa el 86,2 %, i van ser sotmesos a expedient els 358 restants. D'aquests, 122 van ser absolts i 236 sancionats (9 % de tots els col·legiats). Les sancions van anar de l'amonestació simple, que es va aplicar a 71 metges (30 % dels sancionats), fins a la suspensió d'exercici, que va afectar 30 professionals (12,6 %). Els altres 135 metges van ser sancionats

3

5

amb inhabilitació, entre un any i la perpetuïtat, per ocupar càrrecs de direcció o de confiança en una organització mèdica professional. Els anys quaranta són els més “blaus” de la vida del Col·legi, que corporativament manté una tònica d'inèrcia, sempre a l'espera d'ordres i amb la voluntat manifesta d'oblidar els anys republicans. El Col·legi s'adhereix a l'homenatge dels metges espanyols a *Nuestro Invicto Caudillo*, el 1942. L'any

següent fa una solemne inauguració al Casal del Metge de la làpida d'homenatge als metges caiguts. D'altra banda, les autoritats franquistes dissenyen un sistema sanitari que promou la funcionarització dels metges i els converteix en assalariats. El 1942 es crea el *Seguro Obligatorio de Enfermedad* (SOE), que ofereix assistència sanitària en cas de malaltia i de maternitat i una indemnització econòmica en cas de pèrdua de retribució com a conseqüència de la malaltia o de la maternitat. El SOE està a càrrec de l'Instituto Nacional de Previsión, que actua com a entitat asseguradora única i que depèn del Ministerio de Trabajo. El finançament del SOE es basa en les aportacions dels treballadors, de la mateixa magnitud que les de l'empresari i compta amb les subvencions de l'estat. La majoria de metges no s'oposen a la funcionarització, malgrat anar en contra del principi liberal de la pràctica mèdica que havia imperat fins llavors. De fet, els metges es presenten a les proves per obtenir una plaça, interpretant que aquesta activitat els pot aportar un complement econòmic. Certament, uns honoraris modestos, si bé el sistema només els exigeix llavors un parell d'hores de consultori, en locals oferts per l'Administració.

El COMB des del 1945 fins al 1968

1

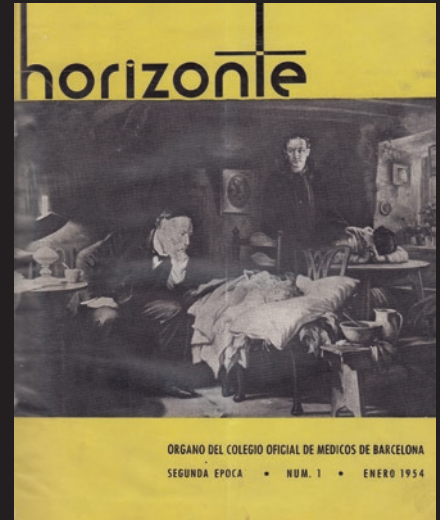
2

3

4

Acabada la guerra, les institucions catalanes que romanen en funcionament són intervingudes de maneres diverses. El Col·legi de Metges de Barcelona (CoMB) se supedita al Consejo General de Colegios de Médicos (CGCM). Les publicacions del CoMB desapareixen fins al 1949, quan es crea la revista *Horizonte: boletín mensual de la Comisión Asesora de la Seguridad Obligatoria Española*, vigent fins al 1957.

En aquest període, el CoMB està sotmès a un control extern que imposa la funcionarització dels metges a partir de l'establiment del SOE. També a un control ideològic, que condemna

les pràctiques anticonceptives i l'avortament, que té com a conseqüència la denúncia de metges que practicaren avortaments en època republicana. A més, la Jefatura Provincial de Sanidad assumeix la provisió de places de metges morts per la guerra o exiliats, impedit que el Col·legi proposi metges que estan subjectes a expedient de depuració.

En aquest període, les Juntres segueixen sotmeses al nomenament centralitzat i des del CGCM es nomena com a president **Ramón Arandes i Adan**, catedràtic de Patologia Quirúrgica, el 1953. En acabar el seu mandat, el 1958, el mateix govern

1.

Inauguració de la nova seu col·legial, 15 i 16 de desembre de 1968.

2.

Edifici del CoMB de Pg. de la Bonanova, acabat de construir, 1968.

3.

Lluís Trias de Bes Giró acompanya Sir Alexander Fleming al Monestir de Montserrat per a una audiència amb l'Abat Dom Aureli M. Escarré. Abril de 1948.

4.

Número 1 de la revista *Horizonte. Órgano del Colegio Oficial de Médicos de Barcelona*, 1954.

5.

Imatge de l'adhesió de part de la classe mèdica al règim franquista publicat a la revista del Col·legi, 1954.

6.

Número 1 de la revista *Via Layetana. Suplemento informativo de "Horizonte médico"*, 1956.

7.

Discurs del xxv aniversari del Casal del Médico, el 15 de maig de 1958.

8.

Número 1 de la nova revista *Información colegial* de 1959.

9.

Ramón Arandes Adan, president del Col·legi de Metges de Barcelona (1953-1958).

5

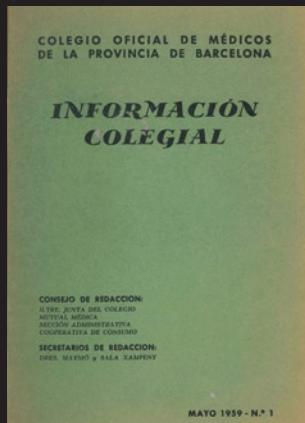
designa com a president **Lluís Trias de Bes i Giró**, destacat cardiòleg, i home obert que tracta d'augmentar la participació col·legial i d'introduir pràctiques democratitzadores, com una assemblea de compromissaris. Malgrat aquesta actitud, la junta de Trias de Bes es troba amb l'oposició que es fa des del catalanisme mèdic representat per metges joves d'ideologies properes al PSUC i al cercle catòlic de l'Agrupació de Metges Demòcrates.

Trias és reelegit en el seu càrrec l'any 1963, en les primeres eleccions que es fan després de la guerra. Durant el seu segon mandat, s'aconsegueix la creació de la Caixa de Crèdit i Estalvi i de la Mutualitat de Previsió Social. També s'impulsa una nova revista titulada *Información Colegial*

Colegial (1959-1978) i una potent secció d'Hospitals per fer estudis sobre assistència hospitalària, dirigida per Ignasi Aragó. A més, en aquest període, es decideix construir una nova seu col·legial, gràcies a un crèdit concedit per la Previsión Sanitaria Nacional. La nova seu, que és l'actual, va ser inaugurada el 15 de desembre de 1968. Entre les raons del projecte:

6

8

7

9

augmentar l'espai disponible per a la vida col·legial i ser propietaris de l'edifici. La nova seu és un edifici catalogat pel seu interès artístic, construït pels arquitectes Robert Terrades i Vies, professor de l'escola d'Arquitectura de Barcelona, i Jordi Adroer i Iglesias, catedràtic a la mateixa escola, que van guanyar el concurs de projectes arquitectònics.

Els anys de transició. El viatge cap a un col·legi democràtic

En un context social i polític molt tens, el professor **Joaquín Tornos i Solano**, presideix el COMB entre 1970 i 1976, tot deixant en segon lloc la candidatura d'Antoni Alzamora, representant del mutualisme. El seu mandat és força mogut. Es produeixen moviments relacionats amb els canvis que estan tenint lloc a Catalunya i Espanya, que pretenen obtenir més democràcia col·legial i més participació del Col·legi en els moviments reivindicatius de caràcter progressista, com l'Assemblea de Catalunya, que es constitueix aquells anys. Al costat de reivindicacions democràtiques i catalanistes, la situació laboral és de màxima tensió, amb una funcionarització massiva i una desinversió notable en el sistema públic hospitalari, tot destacant les vagues de l'Hospital Clínic, el 1970, i dels metges MIR el 1975.

La junta de Tornos vol mantenir-se apolítica i dedicar-se a activitats de caràcter beneficosocial i per això dissenyen mesures que afecten

COLEGIO OFICIAL DE MEDICOS
Paseo de la Bonanova, 47
BARCELONA - 17

COL·LEGI OFICIAL DE METGES
Passeig de la Bonanova, 47
BARCELONA - 17

1

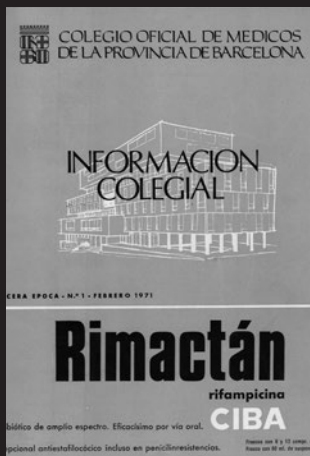
2

els metges jubilats, les vídues de metges, residències, guarderies i assistència a familiars discapacitats. No obstant això, els fets que tenen lloc al país determinen la situació. Així, la tancada a Montserrat, la represa dels Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana a Perpinyà i la celebració del Congrés de Cultura Catalana no permeten que el Col·legi estigui al marge del que està passant. Els metges joves exigeixen en les assemblees de compromissaris m s participació del Col·legi en la lluita per la democràcia que havia començat.

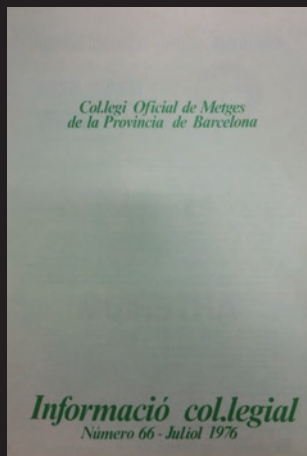
Tota aquesta conjuntura situa el CoMB com a primera institució

pública de l'Estat que, de facto, fa ruptura democràtica. Aix , les noves eleccions tenen lloc el 7 d'abril de 1976, quan encara governa el falangista Arias Navarro, president del govern espanyol i encara no han tingut lloc transformacions democràtiques definitives, com el dret a la manifestació (1977), la Constitució (1978) o l'Estatut (1979), aix  com altres processos d'elecció democràtica. Es presenten cinc candidatures i el percentatge de votació  s altíssim, prop de 10.000 metges hi participen. Guanya la "Candidatura Democr tica" de **Carles Pijoan de Beristain**, amb metges que havien format part

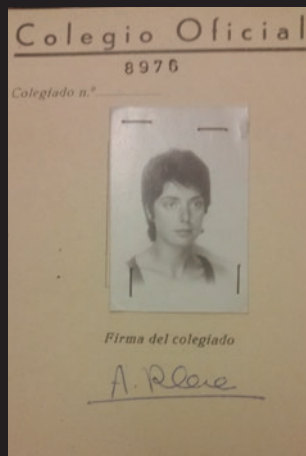
del moviment crític contra la junta anterior. La nova junta incorpora metges de les altres candidatures, entre les quals hi ha Anna Ribera, la primera dona que entra en una junta directiva, en nom dels metges joves. Es convida a participar en la junta a representants d'instituci s mèdiques que lluiten pel canvi i comença un període de catalanització del Col·legi, que vol prendre una part activa en el procés de reforma sanitari  que s'està preparant. Es creen delegacions comarcals, seccions col·legials, comissions assessores, es reforma la Comissió de Deontologia i es crea una assessoria laboral.

3

4

5

1.

Joaquín Tornos Solano president del Col·legi de Metges de Barcelona (1970-1976), el segon per l'esquerra al costat del metge Salvador Gil Vernet, a la sala d'actes de la Clínica Barraquer de Barcelona, c. 1960.

2.

Assistents al X Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana celebrat a Perpinyà el 1976.

3.

Número 1 de la nova època de la revista *Información col·legial* de 1971.

4.

Primer número en català (66) de la revista del COMB *Informació Col·legial*, juliol de 1976.

5.

M. Anna Ribera Crusafont, que va ser la primera metgessa a formar part de la Junta Directiva del Col·legi, en nom dels metges joves.

6.

Visita de la Junta Directiva democràtica al Palau de la Generalitat de Catalunya, entre els assistents es troba: Xavier Trias, Josep Laporte, Carles Pijoan president del Col·legi de Metges, Jordi Pujol, Ramon Trias, Antoni Mirada i Josep Curto, 1980.

6

En defensa de la professió i per un Col·legi de serveis

Sis anys després de la junta presidida per Carles Pi Joan, les noves eleccions de 1982 les guanya la candidatura que presideix el cirurgià de l'Hospital de Sant Pau **Ramon Trias i Rubiès**, davant de la d'Antoni Mirada.

En aquesta etapa s'intenta donar resposta a les necessitats dels metges i es basa en el professionalisme. S'aprova un nou Codi de Deontologia (1997), es fan documents de posició sobre praxi mèdica, s'incideix en la defensa de les condicions de la medicina privada, es fan propostes d'autonomia de gestió, tant en l'àmbit hospitalari com d'atenció primària (EBA), i s'incideix en la bona praxi en relació amb l'ús de les teràpies complementàries.

Aquesta junta complementa la seva activitat de suport professional amb la creació de serveis que facilitin la solució dels problemes laborals o personals dels professionals. El nou col·legi volia ser un col·legi de serveis, rendible i eficient. Un dels projectes més importants implantats és el model de Responsabilitat Professional, que s'endega en la dècada dels

2

3

4

5

80 i es consolidà en els anys 90, i que ha permès dotar els metges col·legiats d'un nivell de protecció imprescindible. A partir d'aleshores s'han creat empreses, propietat del col·legi, que ofereixen prestacions bancàries, assegurances, protecció social, defensa en cas de reclamacions judicials o patrimonials i tecnologies de la informació, juntament amb programes d'atenció en cas de malaltia psiquiàtrica o addictiva que comprometi la qualitat de l'activitat professional.

Aquesta activitat del Col·legi permet la reinversió dels guanys en la mateixa institució col·legial sense haver d'augmentar les quotes i, alhora, fer front a moltes iniciatives beneficïoses per als col·legiats, com ara publicacions, pàgines web, servei d'estudis, àrea de formació continuada i acreditació i altres. En tot aquest disseny, hi ha un element clau que és l'organització del Grup Med, nom que rep tot aquest sector econòmic del CoMB.

En aquest període s'estableixen les bases d'una projecció pública del CoMB a partir de nombroses

iniciatives en forma de publicacions periòdiques i d'activitats col·legials. A més, es consoliden projectes de serveis fonamentals, com són el Servei de Responsabilitat Professional i la formulació d'un model català de responsabilitat civil, amb inclusió de metges legistes i avaluació de casos per experts.

El model de col·legi professional que van introduir les juntes presidides per Ramon Trias fou avalat per la seva reelecció dos cops seguits en una junta integradora mantinguda entre 1982 i 1994. Després, el model va ser consolidat i promocionat pels quatre mandats durant els quals les juntes van ser presidides per **Miquel Bruguera Cortada** (1994-2010), que havia estat vicepresident de Trias.

Després del 2010, es manté la tònica de continuïtat en les següents conteses electorals, tot i la renovació periòdica de pràcticament el 50 % dels components de les Juntes amb un increment progressiu de les metgesses. A Bruguera, el succeeixen com a presidents **Miquel Vilardell i Tarrés** (2010-2014) i **Jaume Padrós i Selma**, president fins a l'actualitat.

6

7

Aquestes juntes es posicionen, durant la crisi econòmica recent, en la defensa de les condicions laborals i professionals dels metges, en la lluita contra la precarietat i en la promoció del lideratge dels professionals i de la seva participació en els òrgans de govern i de decisió. Els darrers anys, emergeixen com a prioritats el repte de la conciliació, l'abordatge del relleu generacional i el suport als metges en situació de vulnerabilitat.

8

1. Assemblea General de Metges de Catalunya en l'aprovació del Codi de Deontologia, 1997.
2. Jordi Pujol, president de la Generalitat; Miquel Bruguera; Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona, i Joaquim Xicoy, president del Parlament de Catalunya, en la commemoració del centenari del CoMB, 1994.
3. Jaume Aubia, vicepresident del CoMB, i Josep Servat, cap de l'Assessoria Jurídica i principal impulsor del model català de cobertura de la Responsabilitat Civil Professional Sanitària, 1995.
4. Miquel Bruguera, Ramon Massaguer, secretari general del Departament de Sanitat, i Jaume Padrós, secretari del CoMB, en la presentació l'any 1999 de l'Informe del primer any de funcionament del PAIMM.
5. Alfons Malet, vicesecretari del CoMB i president de la Secció d'Assegurança Lliure; Jaume Aubia, vicepresident del CoMB, i Ramon Trias en la roda de premsa sobre el conflicte amb les Entitats d'Assegurança Lliure, 1990.
6. Videoblog de Miquel Vilardell de 2011 en què es posiciona davant les retallades en el sector sanitari.
7. Jaume Padrós, en el discurs inaugural del 3r Congrés de la Profesió Mèdica de Catalunya, celebrat a Girona el 2016.
8. Publicacions col·legials.

Col·lecció de Nadales del Col·legi de Metges de Barcelona (1997-2018)

NADAL 2019

Col·legi de Metges de Barcelona
Passeig de la Bonanova,
47 Barcelona 08017
Tel. 935 678 888
Fax 935 678 899
col.metges@comb.cat
www.comb.cat

Edita:

Col·legi de Metges de Barcelona

Coordinador del projecte:

Miquel Bruguera, director de la Unitat d'Estudis Acadèmics del CoMB

Autors:

Miquel Bruguera
Alfons Zarzoso, conservador del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya

Documentació gràfica:

Sara Fajula, arxivera
Mercè Viger, Unitat d'Estudis Acadèmics

Coordinació editorial:

Jordi Pons, coordinador de Publicacions
Aitor Mora, redactor de Publicacions

Disseny gràfic i maquetació:

Temabcn

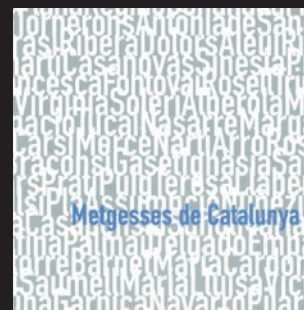
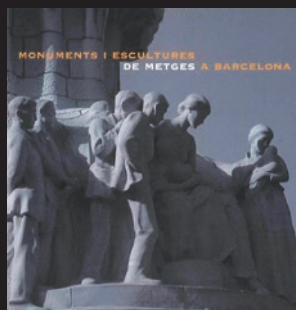
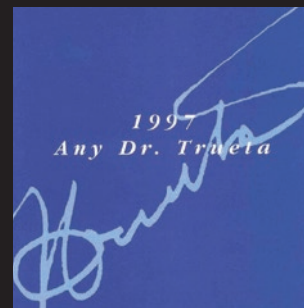
Assessoria lingüística i correcció de textos:

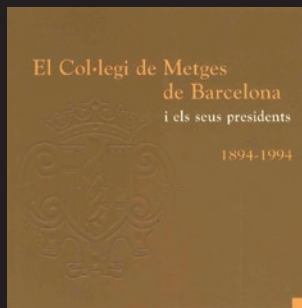
Esther Roig

Impressió:

COMGRAFIC

Més informació sobre nades del Col·legi a:
www.nadala.comb.cat

Col·legi de Metges
de Barcelona

| 125 anys
1894
2019